

Bársony István

APRÓ KOLDUSOK

Oh, de boldog az, akinek ebben a hideg, zimankós télben van hol meghúznia magát; akinek van jó meleg, barátságos otthona, ahol szeretettel, tárt karokkal fogadják!

Ti, kedves gyermekek, hála Istennek, nem nagyon érzitek a tél hidegségét, még örültök, ha friss hó esik, mert az olyan szép, mikor egyszerre fehér köntöst vesz magára az egész világ s a fagy sem aggaszt benneteket, mert attól keményedik meg a tó jege pompás, korcsolyának való sík lappá. Ha azután multság közben azt veszitek észre, hogy de most már sok lesz a jóból, mert megcsípte orcátokat, fületeket a hideg, akkor gyorsan hazasiettek jó szüléitekhez, ahol nem csak a fűtött szoba, de a szeretet is melegséggel fogad.

Ti boldogok, akik nem is tudjátok, hogy mennyi szenvedés, mennyi elhagyatottság van a külső világban ilyenkor, ott, ahol ti bizony nem igen fordultok meg: az erdőben, a mezőn, a síkságon, a nádasban, a szabad ég alatt mindenütt.

Íme, egy kép, az elhagyatott apró koldusok közül, akiknek bizony nincs szerető jó mamájuk, hogy ölébe fussanak, ha fáznak, hogy enni kérjenek tőle, ha éhesek.

Egy kis ökörszem kiült a gallyra s csettegve néz szét a havas világon, mely egyre havasabb lesz, mert az apró fehér pelyhek folyvást hullanak a magasból, meghintik a levegőt, megtarkítják a bokrot, téliessé teszik a tájékat. Hanem egyúttal eltakarják az apró füveket, amelyeknek a magva jó táplálék volt az ilyen kis nyomorult madárnak, s behintik a gallyakat, hogy alig lehet hozzáférnie az ott rejtőző rovarálcákhoz a tél ez apró koldusainak.

S mennyien vannak ilyenek! Mikor az őszi szél elsüvít a tarló fölött, a költöző madár megérzi az időt, hogy most már jobb, melegebb hazát kell keresnie, mert a régi fészek helyét nem sokára zúzmara és zimankó teszi rideggé. Útra is kél csakhamar, felkap a magasba s hallgató ajakkal, dal nélkül, néma fájdalommal szívében, hagyja itt azt a jól

ismert világot, ahol a szép nyáron át annyira boldog volt. De hát mennie kell, mert itt a kopárság út lassankint tanyát s az ő számára nem volna többé vigasztalás. Mily régen eltűnt már a berekből a sárgarigó, a seregély, a gerlice, a fülemilék sokféle fajtája! Még akkor lombja volt a fának, mikor egyik-másik útra kelt; még virága is volt a mezőnek. A kis árva népség, mely utánuk itt maradt, csodálatos bátorsággal néz bizonytalan sorsa elé, s oly életet él attól fogva, hogy bizony megérdemli az *apró koldus* nevezetet.

Jöjjetek csak velem, nézzük meg őket egy kicsit. Íme, a havas mezőségen, ahol az apró kóró alig emelkedik ki a hóból, egy csapat tengelic száll pityegve a gaz közé s ahol egy kis bogáncsbokrot talál, azt boldogan megszállja valamennyi. Nincs annál kedvesebb eledele téli időben ennek a tarka madárnak. Ugyanott látni közelében, kivált a kertek tájékán, a piros hasú gyügyüt, mely annyira hasonlít a kenderkéhez. Bent a falvakban az udvar szemétdombját ellepi a sármány, melynek nincs többé hazája az erdőben s az emberi lakásokat keresi fel, ahol egy kis hulladékot, egy kis alamizsnát talál. Az utak szélén, a kerékvágás hosszú vonalában, tollát borzongatva fut a pipiske, felnéz az égre s csak akkor szól, ha valamelyik társát elröplülni látja maga fölött.

A kerti sövény fonadéka közt lakik most a legtöbb ezek közül az apró koldusok közül: ott a jó sűrű gally közt akad egy maroknyi szalma vagy száraz levél, mely alatt meg van óva a széltől s a hidegtől, oda menekülnek a legtöbben, akik bizony azelőtt nem is keresték egymás közelségét.

Jó ilyenkor nem távozni messze a búvóhelyektől, mert ha lecsap közéjük a vérszomjas ölyv, mindnyájuknak ez a nagy rettegetése, akkor az boldogabb, amelyik hamarabb megtalálja a sűrű gally közt ideig-óráig tartó menekvését.

Ilyen az élete most odakint a szegény kis madaraknak. Ugyancsak megszenvednek azért a kis könnyelműségért, amivel a nyarat átélhették. Akkor bezzeg nem kellett félniük, hogy vajon lesz-e holnapra elég eleség?

Pazarolhatták bátran a jóféle magvakat.

Hej, de összeszednék most a legszegényesebb murva füvet is! Nyáron alig pitymálott, már ébren voltak s az első napsugárban megfürödve, vígan szálltak dalos ajakkal, amerre nekik tetszett. Most későn virrad, ködös, párás a levegő, alig egy pár óráig tart számukra az egész nap. Csak nyolc óra felé oszlik a sötétség annyira, hogy érdemes eleség után indulniuk, de már délután négy órakor este van megint. Aki addig jól nem lakott, az ugyan hoppon maradhat aznapra. Pedig hányszor megtörténik ez velük, kivált olyankor, mikor egész nap hull a hó s fúj a szél. Milyen éhség gyötri ilyenkor őket! Még a hideg is sokkal elviselhetlenebb nekik, ha hozzá még éhezniük is kell.

Éppen azért jól teszitek, ha – mikor az utcán vagy a ház körül ilyen kis kéregető madarat láttok – egy kis kenyérmorzsát dobtok neki, mert ki tudja, evett-e szegényke aznap.

Az Én Újságom, 1890/2.